

Birtchnell E? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Birtchnell E? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18066>

Özet

Birtchnell E? De?erlendirme Ölçe?i, bireylerin e?leriyle olan ili?kilerini çe?itli boyutlarda de?erlendirmelerini sa?layan bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Türkiye'de Kabakç?, Tu?rul ve Öztan (1993) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlama ve güvenilirlik çal??malar? yap?larak kullan?ma sunulmuştur. Ölçek, özellikle evlilik ili?kilerinde gözlemlenen dört temel ili?ki örüntüsünü, yani Ba??mlilik, Kopukluk, Kontrolcülük ve Güvenilebilirlik boyutlar?n? ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu sayede, çiftlerin birbirlerini nasıl algıladıkları ve ili?kilerinin dinamikleri hakkında önemli bilgiler edinilebilir.

Anahtar Kelimeler

Birtchnell E? De?erlendirme Ölçe?i, evlilik, e? de?erlendirme, psikoloji, ili?ki dinamikleri, ba??mlilik, kontrolcülük, güvenirlik.

Yazarlar

E. Kabakç?, C. Tu?rul, Nedret Öztan

Amaç

Birtchnell E? De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amacı, evli bireylerin kendi e?lerini algılama biçimlerini ve evlilik ili?kilerinde baskın olan etkileşim tarzlar?n? sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle çift terapisi ve evlilik danışmanlığı alanlarında, ili?ki sorunlar?n? temelinde yatan algısal farklılıklar ve davranışsal e?ilimleri tespit etmek için tasarlanmıştır. Bu araç, bireylerin e?lerinin davranışlar?n?; sorumluluk alma, duygusal yakınlık kurma, kontrol etme ve güven verme aç?larından nasıl de?erlendirdiğini ortaya koyar.

Yapısal Özellikler

Ölçek, evlilik ili?kisinin niteliğini belirleyen dört ana psikolojik yapıyı incelemektedir. Ölçeğin madde sayıları cinsiyete göre farklılık göstermektedir; kadın formu 79 madde, erkek formu ise 72 maddeden oluşmaktadır. Her bir boyut, evlilik içindeki spesifik davranışsal e?ilimlere odaklanmaktadır.

Ölçeğin temel aldığı dört alt boyut şunlardır:

Ba??mlilik Boyutu: E?in sorumluluktan kaçınma veya e?ine a??ır dayanma e?ilimini ölçer. (Örnek Madde: Sorumluluktan kaçır.)

Kopukluk Boyutu: E?ler arasındaki duygusal mesafeyi ve fiziksel/zamansal ihmali de?erlendirir. (Örnek Madde: Hiçbir zaman bana ayıracak fazla zaman? olmaz.)

Kontrolcülük Boyutu: E?in di?er taraf?n hayat?n? yönetme, karar verme veya manipüle etme çabalar?n? ölçer. (Örnek Madde: Benim ne istedi?imi benden daha iyi bildi?ini zanneder.)

Güvenilebilirlik Boyutu: E?in deste?ini, eri?ilebilirli?ini ve kriz anlar?nda yan?nda olma yetene?ini de?erlendirir. (Örnek Madde: O'na ihtiyac?m oldu?u zaman yan?mdad?r.)

Geçerlik

Birtchnell E? De?erlendirme Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?na dair sunulan kaynakta, genel ölçek geçerlik analizlerine ili?kin detayl? bir özet sunulmam??t?r. Geçerlik çal??malar?n?n (yap? geçerli?i, ölçüt ba??ml? geçerlik vb.) ayr?nt?lar? için orijinal uyarlama makalesinin incelenmesi gerekmektedir. Akademik çal??malarda, bir ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösteren geçerlik kan?tlar?n?n sunulmas? büyük önem ta??r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirlik de?erleri, alt boyutlar baz?nda güçlü bir tutarl?l?k sergilemektedir. Cronbach Alfa katsay?s?, ölçe?in iç tutarl?l?k de?erlendirmek için kullan?lm??t?r.

Genel olarak, Cronbach alfa de?erlerinin kad?n formunda -.06 ile .72 aras?nda de?i?ti?i belirtilmi?tir. Genel ölçek için bildirilen bu düşük de?erler, baz? maddelerin ya da orijinal yap?n?n Türk kültürüne tam olarak uymad??na i?aret edebilir.

Ancak, alt boyutlar için elde edilen Cronbach Alfa de?erleri oldukça tatmin edicidir:

Kad?n Formunda Alt Boyutlar: .83 ile .90 aras?nda de?i?mektedir.

Erkek Formunda Alt Boyutlar: .72 ile .90 aras?nda de?i?mektedir.

Alt boyutlardaki yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar? (.72 ve üzeri), ölçe?in her bir alt yap?y? güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak dört temel alt boyutun (Ba??ml?l?k, Kopukluk, Kontrolcülük, Güvenilebilirlik) korundu?u anla??lmaktad?r. Faktör analizi sonuçlar?, evlilik ili?kisindeki etkile?im biçimlerinin bu dört ana faktör alt?nda topland??n? desteklemektedir. Bu dört faktör, e?lerin birbirlerine kar?? sergiledikleri davran??lar?n ve bu davran??lar?n alg?lan??n?n ayr??t?r?lmas?na olanak tan?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Kendini De?erlendirme (E?ini De?erlendirme)

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal: İngilizce)

Popülasyon Grubu: Evli Bireyler

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Evlilik ili?kisi içinde olan ve e?lerini de?erlendirmeleri beklenen bireyler.

Test Metodolojisi: Bireyler, ölçekteki ifadelerin kendi e?lerine ne ölçüde uygun oldu?unu belirlemektedir. Derecelendirme format?, dikotomik (evet/hay?r) ve karars?zlık seçene?ini içermektedir.

Derecelendirme: İfadelerin kendi e?lerine uygun olup olmadı?ını belirlemek için üç seçenek sunulur:

Evet

Hay?r

Karars?zım

Anahtar Kelimeler

Evlilik doyumu, e? ili?kisi, psikometrik araç, güvenirlilik katsay?s?, ili?ki de?erlendirmesi, kontrolcülük, ba?ımlılık.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nedret Öztan

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Belirtilmemiştir.

Ba?lantılı Kurum E-posta Adresleri: Belirtilmemiştir.

Yazın Adresi: nedretoztan@gmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçe?in Türkçe uyarlama çalışması 1993 yılında yayımlanmıştır. Ölçe?in ticari kullanım?, izinleri ve olası ücretlendirmesi hakkında bilgi almak için sorumlu yazar Nedret Öztan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçe?in bilimsel ve akademik amaçlı kullanım? genellikle ilgili yayınlara atıf yapılarak gerçekleştirilir.

Ölçe?in orijinal PDF versiyonu aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: birtchnell-es-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kabakç?, E., Tu?rul, C. ve Öztan, N. (1993). Birtchnell E? De?erlendirme Ölçe?i: Geçerlik ve güvenilirlik çal??ması?. *Türk Psikoloji Dergisi*, 8(29), 31-37.

Makalenin dijital bağlantısı: turkpsikolojidergisi.com

Birtchnell E? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek, 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Kadın formu toplam 79 madde, erkek formu toplam 72 maddedir.

Bağımlılık Boyutu: Sorumluluktan kaçır.

Kopukluk Boyutu: Hiçbir zaman bana ayıracak fazla zamanı olmaz.

Kontrolçülük Boyutu: Benim ne istediğimi benden daha iyi bildiğini zanneder.

Güvenilebilirlik Boyutu: O'na ihtiyacım olduğu zaman yardım eder.